

Okruh otázek ke státním závěrečným zkouškám.

Obor: archeologie

Typ studia: magisterský

Specializace: enviromentální archeologie

Absolvent bakalářského studia: biolog

Komentář: u státních závěrečných zkoušek magisterského studia archeologie se specializací „enviromentální archeologie“ budou abonentovi zadány jako základní čtyři z níže uvedených otázek, a to z bloku A jednu otázku, z bloku B dvě otázky a z bloku C jednu otázku.

Student absolvuje tehdy, odpoví-li uspokojivě (tedy nejhůře ve stupni „dobře“) na všechny otázky.

BLOK A (archeologie pravěku a raného středověku)

1) **Přehled dějin archeologie v Evropě, ČR a v jižních Čechách** – základní evropské vývojové trendy, základní osobnosti a jejich výzkumy a nejdůležitější práce.

2) **Vývoj lidských sídel, formy sídlišť, fortifikací a podoba obytných staveb** – typy sídlištních lokalit a lidských sídel od paleolitu po raný středověk, základní charakteristika rovinných a výšinných lokalit, termíny hradiště, výšinné sídliště a oppidum, typy staveb.

3) **Vývoj pravěkého pohřebního ritu v ČR** – kostrový a žárový pohřební ritus, odkdy aplikován, kdy dochází k oddělení pohřebních a sídlištních komponent, typy hrobů – mohylové, ploché, skalní, megalitické, anomálie pohřebního ritu.

4) **Pravěké depoty** – jejich časový výskyt, typy depotů (kovových artefaktů, keramiky, surovin aj.), jejich funkce, topografie (vodní toky, vrcholky kopců apod.).

5) **Vývoj pravěkého umění** – definice umění, druhy umění (výtvarné, hudební), umění v jednotlivých epochách a jeho doklady z ČR, datace.

6) **Vývoj pravěkých náboženských a kultovních představ** – základní vývojové etapy náboženství (dynamismus, animismus, démonismus, teismus), doklady kultovních objektů a svatyně, artefakty spojené s kultem, archeologické doklady z území ČR.

7) **Surovinové zdroje, využívané pravěkým člověkem** – typy surovin (kamenné-ši, kamenné-bi, další kamenné, kovové, grafit, jantar aj.), jejich ložiska, doklady těžby a zpracování, příklady použití konkrétních surovin v pravěku až raném středověku v ČR

8) **Doklady pravěkého obchodu** – otázka směny, dálkových kontaktů, importů; příklady importů z pravěku až středověku v archeologických nálezech z území ČR.

9) **Obživa pravěkých komunit** – lovci a sběrači (jaká zvířata lovena, doklady sběru), pravěké zemědělství (jaké druhy rostlin a v kterém období domestikovány), domestikace zvířat (jaká zvířata a v které době), příklady archeologických lokalit a nálezů z území ČR.

10) **Metoda archeologického výzkumu** – prospekční metody (např. sběr, letecká fotografie, vzorkovací metody, geofyzikální metody), metody archeologické exkavace a dokumentace (např. stratigrafie, fotogrammetrie), chronologické metody (radiokarbonová metoda, archeomagnetismus, termoluminiscence aj.), příklady archeologických výzkumů z území ČR.

11) **Vývoj rodu Homo ve starém a středním paleolitu** – literatura, hlavní vývojové etapy rodu Homo, nálezy z Evropy a ČR.

12) **Mladý paleolit a mezolit** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ, příklady z Evropa a ČR.

13) **Neolit v ČR** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

14) **Eneolit v ČR** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

15) **Starší doba bronzová v ČR** – základní literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

16) **Střední doba bronzová v ČR** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

17) **Doba popelnicových polí v ČR** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

18) **Metalurgie bronzu doby bronzové** – literatura, ložiska surovin (mědi a cínu), postup těžby a zpracování kovu, doklady metalurgie v ČR, typy bronzových artefaktů.

19) **Starší doba halštatská v ČR** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

20) **Pozdní doba halštatská v ČR** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

21) **Mladší doba železná v ČR** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

22) **Oppida a konec doby laténské v ČR, kulturní skupiny na okraji laténské kultury** – definice oppid, jejich přehled v ČR, faktory ovlivňující konec laténské osídlení ve střední Evropě, literatura.

23) **Počátky doby římské v ČR (stupeň A)** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

24) **Starší doba římská (stupeň B) v ČR** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

25) **Mladší doba římská (stupeň C) v ČR** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

26) **Doba stěhování národů (stupně D1-E) v ČR** – literatura, chronologie, kultury, lokality, typy sídel, pohřbů, artefaktová náplň, doklady umění a náboženských představ.

27) **Počátky slovanského osídlení českých zemí** - historický rámec, literatura, charakteristika osídlení, sídliště, pohřební ritus, nejvýznamnější lokality z území ČR

28) **Velká Morava** - historický rámec, literatura, nejvýznamnější lokality, sakrální stavby

29) **Archeologie k počátkům českého státu (vláda Bořivoje I., sv. Václava a Boleslava I.)** - historické souvislosti, literatura, hradská soustava, archeologický výzkum nejvýznamnějších českých hradišť

30) **Archeologie a raně středověké osídlení jižních Čech** - historický rámec, literatura, charakteristika osídlení, sídliště, pohřební ritus, nejvýznamnější lokality z území ČR

BLOK B (enviromentální archeologie)

1/ **Teoretické a metodologické základy enviromentální archeologie.** Význam faktu a analýzy. Vztah enviromentální archeologie k procesuální archeologické metodě a k exaktním vědám obecně.

2/ **Struktura enviromentální archeologie, její jednotlivé specializace a jejich vztah k mateřským disciplinám.** Hlavní mezinárodní časopisy; příklady enviromentálně archeologických výzkumů v ČR a zahraničí.

3/ **Krajinná archeologie, její vznik, vývoj a metody.** Britská škola, její hlavní představitelé a hlavní realizované projekty.

4/ **Krajinná archeologie v ČR.** Nedestruktivní archeologie a sledování krajinného rámce. Rozbor metod a výsledků typického českého projektu.

5/ **Klimatické změny, jejich příčiny.** Milankovičkovy cykly, pleistocén a jeho členění. Korelace glaciálů a interglaciálů s lidským osídlením. Paleomagnetismus.

6/ **Geoarcheologie, její metody a zapojení do studia vývoje krajiny.** Geoarcheologické metody sledování vztahu osídlení a klimatu v pleistocénu (studium terestrických sedimentů).

7/ **Historická klimatologie, korelace hlavních etap vývoje společnosti a krátkodobých výkyvů klimatu (cykly solární aktivity).** Příklady vztahu klimatických fluktuací a lidských sídel na území ČR.

8/ **Holocén, jeho členění, hlavní vývojové trendy klimatu a lidské společnosti.** Problematika středověkého klimatického optima a malé doby ledové.

9/ **Akumulace a eroze v krajině.** Klasické a inverzní stratigrafie koluvií. Hlavní příčiny akumulace a erozních procesů. Význam geoarcheologie aluvií.

10/ **Radiokarbonové datování.** Princip, metody kalibrace, korelace s dendrochronologií. Využití radiokarbonového datování v archeologické praxi.

11/ **Tefrochronologie a její využití v archeologii.** Oblasti výskytu tefry v Evropě. Příklady velkých erupcí a vztah k vývoji společnosti.

12/ Principy termoluminiscence a optiky stimulované luminiscence. Archeomagnetismus a jeho využití v archeologii.

13/ Dendrochronologie. Principy a metody studia. Křivky a regionální standardy ve střední Evropě. Dendrochronologické vlastnosti hlavních druhů dřevin.

14/ Archeobotanické metody a specifika jejich využití. Rostlinné makrozbytky a makrozbytky. Komplexní archeobotanická analýza a příklad jejího využití v archeologické praxi.

15/ Antrakologická a xylotomická analýza. Metody studia uhlíků a dřev v archeologických objektech a vrstvách. Anatomické struktury a jejich využití pro taxonomickou determinaci.

16/ Analýza pylu archeologických uloženin. Diatomární analýzy a její využití. Příklady analýz středověkých objektů. Význam biostratigrafie a entropického impaktu (přehled antropogenních identifikátorů).

17/ Karpologická analýza trvale zamokřených sedimentů. Metody separace, ekologické skupiny a jejich interpretace. Konkrétní příklady hlavních typů trvale zamokřených archeobotanických karpologických souborů.

18/ Karpologická analýza suchých sedimentů. Metody separace, typické nálezové skupiny a jejich interpretace. Význam prostorové struktury archeobotanických nálezů. Konkrétní příklady nalezišť z území ČR.

19/ Skupiny organismů jako předmět archeozoologických analýz. Nejčastěji dochované živočišné tkáně v archeologických situacích. Příklady domestikovaných druhů, které se objevují v archeozoologických souborech na našem území včetně uvedení divokých předků těchto domestikantů a přibližného období importu na naše území.

20/ Determinace věku a pohlaví zvířat v archeozoologických souborech. Jakými způsoby a z jakého materiálu lze věk určit. Co nám získaná data o konkrétním souboru sdělují?

21/ Informační hodnota výsledků archeozoologických šetření (příklady). Izotopová analýza v archeozoologii (příklady některých stabilních izotopů a oblasti jejich využití).

22/ Archeozoologická data jako prostředek k rekonstrukci hospodaření a jídelníčku středověkých obyvatel. Co bývá předmětem analýzy a jaké hlavní ukazatele jsou v osteologických souborech obvykle sledovány. Konkrétní příklady některých zjištění.

23/ Patologie na zvířecích kostech a zubech a jejich indikační hodnota. Příklady a interpretace některých patologických zjištění. Význam taxonomických ukazatelů v archeozoologii včetně přehledu některých z nich.

24/ Antropologické metody výzkumů pohřebišť. Určování pohlaví, věku a zdravotního stavu. Demografické charakteristiky předvěkových a středověkých populací.

25/ Archeogenetika lidských populací. Význam mtDNA a Y-chromozomu. Základní geografie lidských haploskupin.

BLOK C (archeologie středověku a raného novověku)

1/ **Středověká a postmedievální archeologie v ČR** - dějiny bádání: založení a vývoj oboru, základní přehled nejvýznamnějších lokalit, charakteristika typologicky a metodicky nejvýznamnějších výzkumů a jejich vedení (osobnost a jeho dílo)

2/ **Archeologie a dějiny osídlení – vznik, vývoj, struktura a proměny středověké společnosti** – vnitřní a vnější kolonizace, zánik hradske soustavy a vznik středověké společnosti, nové progresivní pracovní postupy a jejich odraz v archeologii (zemědělství, řemeslo, směna, komunikace), nové typy sídel – příklady jejich archeologického zkoumání (lokality, osobnosti výzkumu)

3/ **Archeologie středověkých měst na území ČR** (vznik měst a jejich právní postavení, města založená ve středověku a žijící, města zaniklá, nepovedená založení) – dějiny bádání, základní přehled nejvýznamnějších archeologicky zkoumaných lokalit, datace, charakteristika výzkumů a jejich vedení (osobnost a jeho dílo).

4/ **Archeologie středověkých vesnic na území ČR** - dějiny bádání, typy a podoba středověkých vesnic, problematika výzkumu zaniklých a existujících vesnic, základní přehled nejvýznamnějších archeologicky zkoumaných lokalit, datace, charakteristika výzkumů a jejich vedení (osobnost a jeho dílo)

5/ **Archeologie středověkých šlechtických sídel na území ČR** – typologie sídel, dějiny bádání, literatura, základní přehled nejvýznamnějších archeologicky zkoumaných lokalit, datace, charakteristika výzkumů a jejich vedení (osobnost a jeho dílo)

6/ **Archeologie středověkého a novověkého pohřebního ritu** - dějiny bádání, literatura, specifika nálezů a nálezového prostředí, typologie a základní přehled nejvýznamnějších lokalit, datace, charakteristika archeologických výzkumů a jejich vedení (osobnost a jeho dílo)

7/ **Specifická a krátkodobá sídliště v novověku** (vojenské tábory, ležení, poustky, sezónní pracoviště ad.) - dějiny bádání, literatura, základní přehled nejvýznamnějších lokalit, datace, charakteristika výzkumů a jejich vedení (osobnost a jeho dílo)

8/ **Archeologie a středověká církevní architektura** - typologie staveb, dějiny bádání, literatura, základní přehled nejvýznamnějších archeologicky zkoumaných lokalit, datace, charakteristika výzkumů a jejich vedení (osobnost a jeho dílo)

9/ **Hmotná kultura a každodenní život ve středověku a raném novověku - středověká montánní archeologie** – dobývání, prvotní zpracovávání a distribuce drahých kovů, dějiny bádání a literatura, metody terénní práce, základní přehled nejvýznamnějších lokalit, datace, charakteristika výzkumů a jejich vedení (osobnost a jeho dílo)

10/ **Středověké hutnictví železa, kovářství a kovolijectví (zvonařství)** – dějiny bádání a literatura, podoba a proměny výrobních postupů, typy a příklady technologických zařízení, produkty a odpady, problematika určování původních technologických procesů v archeologických nálezech, přehled nejvýznamnějších lokalit, datace, charakteristika výzkumů a jejich vedení (osobnost a jeho dílo)

11/ Životní styl středověké společnosti na příkladu dochovaných kovových (převážně železných) výrobků - dějiny bádání a literatura, kategorie želez a jejich výpověď o způsobech původního použití, typologie, problém datace archeologických nálezů, příklady archeologických nálezů z území ČR.

12/ Dějiny architektury a stavebního stylu – cihlářství – dějiny bádání a literatura, dějiny řemesla a výrobků (stavební keramika zdicí a krycí), majitelé a řemeslníci, výrobky a výrobní proces - technologická zařízení a jejich typologie ve středověké manuální výrobě, archeologické doklady výrobních zařízení z území Evropy a ČR.

13/ Kamnářství jako doklad proměny středověkého životního stylu - dějiny bádání a literatura, původ a rozšíření kachlových kamen v Evropě, morfologický vývoj (od hliněné pece ke kachlovým kamnům), podoba a členění gotických kachlových kamen, nejstarší archeologické doklady středověkých kamen a jejich článků (kachlů) v ČR a zahraničí, typologie výrobků, odraz duchovního světa v historickém kamnářství – výzdobné motivy, jejich obsah a poslání, příklady z archeol. nálezů z území ČR.

14/ Hrnčířství jako středověké řemeslo - dějiny bádání a literatura, význam hrnčířských výrobků pro archeologii, dějiny řemesla a výrobků, řemeslníci a jejich postavení ve společnosti, výrobní proces - technologická zařízení a jejich typologie ve středověké manuální výrobě, problematika výrobních center (okruhy), archeologické doklady výrobních zařízení z území ČR, literatura a osobnosti výzkumu; morfologie a typologie středověké keramiky (užitkové zboží, importy – příklady z archeol. výzkumů na území ČR).

15/ Sklářství jako tradiční rukodělné řemeslo - dějiny bádání a literatura, dějiny řemesla a výrobků, řemeslníci a jejich postavení ve společnosti, nejvýznamnější evropská střediska výroby středověkého a novověkého skla, výrobní proces - technologická zařízení ve středověké manuální výrobě, archeologické doklady výrobních zařízení (hutí a pecí) z území ČR; význam českého sklářství v rámci střeoevropské produkce, typologie a morfologie středověkého skla, příklady z archeologických nálezů na území ČR, literatura a osobnosti výzkumu.

Povinná literatura

BLOK A

Archeologie na pomezí (eds. Chvojka, O. – Krajíc, R.). Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 4. České Budějovice 2007.

Archeologie pravěkých Čech 1-8 (eds. Jiráň, L. – Venclová, N.). Praha 2007-2008.

Beranová, M. – Lutovský, M. 2009: Slované v Čechách. Archeologie 6. – 12. století. Praha.

Bioarcheologie v České republice (eds. Beneš, J. – Pokorný, P.). Č.Budějovice – Praha 2008.

Buchvaldek, M. a kol. 1985: Dějiny pravěké Evropy, Praha.

Dubský, B. 1949: Pravěk jižních Čech, Blatná.

Gojda, M. 2000: Archeologie krajiny. Praha.

poddanského města 4. České Budějovice – Tábor.

Kuna, M. a kol. 2004: Nedestruktivní archeologie. Praha.

Měřínský, Z. 2002, 2006: České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu I-II. Praha.

Neustupný, E. 2007: Metoda archeologie. Plzeň.

Podborský, V. a kol. 1993: Pravěké dějiny Moravy, Brno.

Podborský, V. 2006: Náboženství pravěkých Evropanů, Brno.

Sklenář, K. 2005: Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů. Praha.

BLOK B

- M.G.L. Baillie 1982: Tree-Ring Dating and Archaeology. – Croom Helm Ltd., London.
- M.Begon M., Harper, J.L, Townsend, C.R. 1997: Ekologie: Jedinci, populace a společenstva. Vydavatelství Univerzity Palackého, Olomouc
- J. Beneš, - V. Brůna (eds) 1993: Archeologie a krajinná ekologie. Most (Nadace Projekt Sever).
- J. Beneš – P. Pokorný (eds.) 2008: Bioarcheologie v České republice. České Budějovice – Praha.
- K. Drápela, J. Zach (1995): Dendrometrie (Dendrochronologie). MZLU, Brno.
- J.Evans – T. O'Connor 1999: Environmental Archaeology. Principles and Methods. Sutton.
- M. Gojda 2000: Archeologie krajiny. Vývoj archetypů kulturní krajiny. Praha, Academia.
- P. Goldberg, M. Macphail 2006: Practical and theoretical geoarchaeology.- Blackwell publishing. London
- E. Hajnalová 1999: Archeobotanika pěstovaných rostlín. SPU Nitra.
- W.G. Hoskins, 1985 (1955): Making of the English Landscape. London (různá vydání).
- S. Jacomet - A. Kreuz 1999, Archäobotanik. Ulmer, Stuttgart.
- M. Kuna a kol. 2004: Nedestruktivní archeologie. Academia, Praha.
- M. Kuna (ed.) 2007: Pravěký svět a jeho poznání. Archeologie pravěkých Čech 1. Praha.
- V. Ložek 2007: Zrcadlo minulosti. Česká a slovenská krajina v kvartéru.-Dokořán, Praha.
- M, Veen van der 2001, Crop Husbandry regimes, Sheffield Archaeological Monographs 1992 Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien.
- E. P. Odum 1977: Základy ekologie. Praha. Academia.
- G. Rapp , Ch. L. Hill 2006: Geoarchaeology, the Earth-Science Approach to Archaeological Interpretations.- Yale University Press, 339p., New Haven and London
- J. R. Reitz, et E. Wing, 1999: Zooarchaeology. Cambridge.
- N. Roberts 1998: Holocene, an environmental history.-Blackwell Publishers, 305p., Oxford
- B.K. Roberts 1996: Landscapes of Settlement. Prehistory to the Present. London – New York (Routledge).
- J. Rossignol, – L. Wandsnider (eds.) 1999, Space, Time and Archaeological Landscapes. New York.

- E. Růžicková, M. Růžicka, A. Zeman, J. Kadlec 2003: Kvartérní klastické sedimenty České republiky.- Česká geologická služba, 92p., Praha.
- E. Schmid, E. 1972: Atlas of animal bones. Tierknochenatlas. Amsterdam.
- M. Stloukal a kol.1999: Antropologie. Příručka pro studium kostry. Národní muzeum. Praha
- M. Tomášek 2000: Půdy České republiky.- Český geologický ústav, 67p., Praha
- D. Zohary – M. Hofp 1988 nebo mladší vydání: Domestication of Plants in the Old World. Oxford.

Časopisy (znalost článků k diplomové specializaci uchazeče)

- Vegetation History and Archaeobotany
- Environmental Archaeology
- Geoarchaeology
- Archeologické rozhledy

BLOK C

- Archeologia historica 1-33. Brno
- Archeologia Technica (Zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami). Sborník Technického muzea v Brně.
- Archeologické výzkumy v jižních Čechách 1-22. České Budějovice.
- Belcredi, L. 2006: Bystřec. O založení, životě a zániku středověké vsi. Brno.
- Beranová, M. 1975: Zemědělská výroba v 11.-14. století na území Československa. AÚ ČSAV Brno III-1. Praha
- Dějiny hmotné kultury II-1. Kultura každodenního života od 16. do 18. století (red. J. Petráň). Praha 1995.
- Dějiny hmotné kultury II-2. Kultura každodenního života od 16. do 18. století (red. J. Petráň). Praha 1995.
- Durdík, T. 2005: Encyklopedie českých hradů. Praha.
- Goš, V. 2007: Loštice. Město středověkých hrnčířů. Opava.
- Hazlbauer, Z. 1998: Krása středověkých kamen. Odras náboženských idejí v českém uměleckém řemesle. Praha.
- Historie sklářské výroby v českých zemích I. Od počátků do konce 19. století (kol. pod vedením O. Drahotové). Academia Praha 2005.
- Klápště, J. 2005: Proměna českých zemí ve středověku. Praha.
- Klučina, P. 2004: Zbroj a zbraně. Evropa 6. – 17. století. Praha.
- Krajíc, R. 1997: Středověká kachlová kamna v Táboře. Tábor.
- Krajíc, R. 1998: Dům pasíře Prokopa v Táboře. Tábor.
- Krajíc, R. 2003: Sezimovo Ústí – archeologie středověkého poddanského města 3/1-2. Kovárna v Sezimově Ústí a analýza výrobků ze železa. Praha – Sezimovo Ústí – Tábor.
- Krajíc, R. 2005: Středověké kamnářství. Tábor.
- Krajíc, R. 2008: Středověké cihlářství. Sezimovo Ústí – archeologie středověkého poddanského města 4. České Budějovice – Tábor.
- Lansfeld, H. 1950: Lidové hrnčířství a džbánkařství. Praha
- Kybalová, Jana 1993: Kamenina v Čechách a na Moravě. Praha.
- Manoušek, L. 2006: Zvonařství. Praha.

- Matoušek, V. 2006: Třebel – obraz krajiny s bitvou. Praha.
- Měchurová, Z. 1997: Konůvky – zaniklá středověká ves ve Ždánickém lese. Brno.
- Nekuda, R. 1980: Korpus středověké keramiky datované mincemi z Moravy a Slezska, AH 5, 389-450.
- Nekuda, V. 1975: Pfaffenschlag. Zaniklá středověká ves u Slavonic1. Brno.
- Nekuda, V. 1985: Mstěnice. Zaniklá středověká ves u Hrotovic. Hrádek – tvrz – dvůr – předsunutá opevnění. Brno.
- Nekuda, R. - Nekuda, V. 1997: Mstěnice. Zaniklá středověká ves 2. Dům a dvůr ve středověké vesnici. Brno.
- Nekuda, V. – Reichertová, K. 1968: Středověká keramika v Čechách a na Moravě. Brno.
- Pajer, J. 2001: Novokřtěnské fajánse ze Strachotína.
- Pajer, J. 2006: Studie o novokřtěncích.
- Pavlík, Č. – Vitanovský, M. 2002: Encyklopedie kachlů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Ikonografický atlas reliéfů na kachlích gotiky a renesance. Praha.
- Petráň, J. 1985: Dějiny hmotné kultury I/1, I/2. Praha.
- Pleiner, R. 2000: Iron in Archaeology. The European Bloomery Smelters. ArÚ AV ČR Praha.
- Radoměřský, P. – Richter, M. 1974: Korpus české středověké keramiky datované mincemi, Sborník NM XVIII, řada A-Historie, 57-171, tab. 1-47
- Richter, M. 1982: Hradištko u Davle – městečko ostrovského kláštera. Praha.
- Richter, M. – Krajíc, R. 2001: Sezimovo Ústí. Archeologie středověkého poddanského města 2. Levobřežní předměstí – archeologický výzkum 1962-1988. Praha – Sezimovo Ústí – Tábor.
- Scheufler, V. 1972: Lidové hrnčířství v českých zemích. Praha.
- Sklenář, K. 2005: Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů. Praha.
- Smetánka, Z. 1969: K morfologii českých středověkých kachlů, PA LX, 228-262.
- Smetánka, Z. 1983: K počátkům výroby kamnových kachlů v Čechách, AH 8, 145-154.
- Smetánka, Z. 1988: Život středověké vesnice. Zaniklá Svídna. Praha.
- Stříbrná Jihlava 2007. Studie k dějinám hornictví a důlních prací. Jihlava.
- Studies in postmediaeval archeology 1. Praha 1990.
- Studies in Post-Medieval Archeology 2. Praha 2007.
- Štajnochr, V. 2004: Hrnce pro teplené zpracování pokrmů. Studia funkcí novověké keramiky, Archeologie ve středních Čechách 8, 801-851.
- Štajnochr, V. 2005: Džbány. Studia funkcí novověké keramiky, Archeologie ve středních Čechách 9, 729-778.
- Štajnochr, V. 2006: Mísy. Studia funkcí novověké keramiky, Archeologie ve středních Čechách 10, Praha, 959-1046.
- Těžba a zpracování drahých kovů: Sídelní a technologické aspekty (ed. K. Nováček). Mediaevalia archaeologica 6. Praha 2006.
- Unger, J. 1999: Život na lelekovickém hradě ve 14. století. Brno.
- Unger, J. 2006: Pohřební ritus 1. až 20. století v Evropě z antropologicko-archeologické perspektivy. Brno.
- Vlček, P. – Sommer, P. – Foltýn, D. 2002: Encyklopedie českých klášterů. Praha.